

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Kelyben hátsó korlárral:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kátratók visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Egyes mások ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 21.

Egyensúly.

(K. Ö.) Annyi bizonyos, hogy a közös vámterületnek csak úgy vesszük hasznát, ha a közös fogyasztási területet épp úgy biztosítjuk a mezőgazdaságnak, mint az iparnak. Eddig a közös vámterület gazdasági előnyeit Ausztria élvezte. A kiegyezési tárgyalásoknál Ausztria bizonyult erősebb félnek s Magyarország engedni volt kénytelen. Ennek következtése az lett, hogy a megújított kiegyezésekben az ipart magas vámokkal védelmeztük, a mezőgazdaságot pedig a világpiacon esélyeinek szolgáltattuk ki.

Ennek következtése az lett, hogy sokan az önálló vámterület híveinek szegődtek be, úgy gondolkodván, hogy a közös vámterület oka a mezőgazdaság pusztulásának és akadály a magyar ipar fejlődésének. Holott az igazság az, hogy mindig a kiegyezésben fektettük le azokat a gazdaság-politikai elveket, melyek az ország gazdasági kifejlődésének útjában állottak.

Jogos kíváncsisággal tekintett tehát az ország azon kiegyezés elé, melyet Széll Kőrberrel megkötött. A cél, mely a magyar kormány szeme előtt lebeghetett, csak egy lehetett: megszüntetni azt a vizsás állapotot, mely a kiegyezésben eddig az ipari érdekeknek szolgáltatta ki a mezőgazdasági érdekeket. Ennek a hátrányos állapotnak a korrektívuma a mezőgazdasági vámok emelése.

A Széll-kormány hogyan oldotta meg ezt a feladatát? A kiegyezésről mondott nagy beszédében a miniszterelnök emigy nyilatkozott: A vámszövetségben, illetőleg a vámtarifában az a ki nem egyenlített és 1878 óta fennálló nagy hézag, hogy inkább van védve az osztrák érdek az ipari vámok által, mint a magyar érdek a mezőgazdasági vámok által, helyre van hozva, az egyensúly meg van csinálva.

Hát bocsánatot kérünk, ez egy nagy tévedés és az egyensúly a két érdek között éppenséggel nincs megcsinálva.

A kormány ugyanis arra hivatkozik, hogy a mezőgazdasági vámok fel lettek emelve. Jól van. Ha ennél több nem történt volna, ezt nagy vívmánynak tekintenők és azt mondanók, az egyensúly helyre van állítva. De ennél több is történt. Az történt ugyanis, hogy az osztrákok megkapták az ipari vámok fel-emelését és az egyensúly újra az osztrákok javára billent.

Az igazság ebben a dologban a következő: Az eddig kötött kiegyezésekben a mezőgazdaság alig, vagy oly csekély vámvédelemben részesült, hogy e miatt szó sem lehetett mezőgazdasági érdekek fejlesztéséről, befektetésekről, az ipar részére erős fogyasztó közönség megteremtéséről. És ezt a csekély vámvédelmet is illuzióriussá tették azok a különféle kedvezmények, melyek a mezőgazdasági termények vámentes behozatalát lehetővé tették. Az ipart ellenben körülbástyáztuk magas ipari vámokkal, melyek az osztrák ipart gyors virágzásra birták és számára

a magyar fogyasztó piacot monopoliumként biztosították.

Az új kereskedelempolitikai irányzatok rámutattak arra a nagy veszélyre, mely ebből az ország mezőgazdaságára eddig háramlott és fog nagyobb mértékben háramlani, ha azt a bizonyos egyensúlyt nem sikerül helyreállítani. Ezt természetesen úgy kellett volna tenni, hogy az új vámtarifában érvényre jutottak volna a megfelelő mezőgazdasági vámok, de érintetlenül hagytuk volna az ipari vámokat, melyek csekély változtatással elegendő védelmet biztosítottak volna az iparnak. Ehelyett a kormány nagyjából ugyanazt a koncessziót tette az iparnak, mint a mezőgazdaságnak. Nem lehet tehát egyensúlyról beszélni, mikor az iparvédelem mérlegébe újabb, tekintélyes súlyokat raktunk, melyek a mezőgazdaságnak adott védelmet teljesen ellensúlyozzák.

Amit elértünk, Németország magatartásának köszönhetjük, de a mezőgazdaság még mindig az a hamupipőke, mely azelőtt volt.

Dissidensek listája.

A képviselőház folyosóján élénk a hangulat. A válságot s annak lehetőségeit tárgyalják. Listákat mutatgatnak jobbra-balra. Ez a legújabb amatőrködés. Összeállítják ugyanis azoknak névsorát, akik Apponyi kiválása esetén vele együtt kivonulnának a szabadelvű pártból. Allitól magá Széll Kálmán is csinált egy ilyen listát, s ezen az iven *hetvenöt név*

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Egy közönséges asszony.

Irta: Ulferth József.

(Vége.)

III.

Nem függesztették fel hivatalától, mint az ellenőr ur vérszótól szavaiból következtetni lehetett volna. A decretumban világosan benne volt, hogy tekintettel eddigi kifogástalan hivatali működésére, valamint arra, hogy a hiányzó pénzösszeg utólag megtérített, — ezáltal csak a legszigorúbb dorgálásra ítéltetik.

Fehér Béla ez után az eset után vagy négy évig más vidékre ment rovanholni. Oda, ahol többnyire férfi alkalmazottak vannak. Azokat inkább lehet székírozni s az embert még a lovagiatlanság vádjá sem terhelheti.

Egyszer azonban hírt vette az újságokból, hogy az n...i postakiadónőnek egyszerre két gyermeke halt meg a járványos difteriti-ben. Fehér Béla kivitte, hogy azon a környéken, — névtelen besugások alapján, — néhány postahivatalban váratlanul vizsgálatot tartassanak s hogy ő küldessék ki ez alkalommal.

Az n...i postahivatalt látogatta meg először. Két órát kellett várakoznia, míg az asszony hazajött a gyermekei temetéséről. Idegenek kísérték, jobban mondva támogatták házáig, mert már alig birt a lábán állani. A férje pedig ki tudja hol járt ezalatt? Fehér

Béla azonban midőn meglátta ezt az asszonyt ily állapotban, úgy vélekedett magáról, hogy ő még ennél az embernél is rosszabb, legalább egy fokkal.

Az asszony uralkodott magán. Sőt mintha kissé megerősödött volna, mikor az ellenőrt meglátta. Nyugodtan tette le elébe a számadásokat.

Fehér Bélának ez alkalommal nem kellett sokáig keresnie. A kiadás rosszul volt összegezve száz koronával s hozzá a hibás összeg kétségbevonhatatlannal utólag lett a helyes számjegyre rávezetve. Fehér Béla azonban nem tudott most örülni ennek a felfedezésnek. Nem vette elő félelmet keltő rideg hivatalos stílusát. Szótlanul mutatott rá a kijavított számjegyre.

— A gyermekeim temetésére kellett. Nem tudtam volna a végtisztességet megadni szegényeknek.

Künn óriási vihar keletkezik. A szélroham becsapja a hivatali helyiség nagy üveg ajtaját s az üvegtáblák csörömpölése megborzongatja az edzett idegű ellenőrt is. Szeretne menekülni innen, de elsőben el kell végeznie kötelességét, fel kell függesztenie a hűtlen hivatalnoknő, aki oly rutul visszaélt főlebbvalói nemeselektőségével.

Fehér Béla meg is tudja tenni kötelességét. Az újai reszketnek a szobába tóduló hideg légáramlattól, de azért be tudja írni velük a vizsgálat eredményét s össze tudja tőni azt a gyöngé, roskaözö asszonyt.

— A fegyelmi vizsgálat befejeztéig felfüggesztem Önt hivatalától. Helyettesítője megérkezéig azonban jelenlétemben fogja a hivatali teendőket ellátni.

Az asszony nem válaszol semmit. Nem fogja könyörgésre a dolgot akkor sem, midőn végig hallgatja, hogy mint semmisíti meg őt ez az ember. Mint mondja be jelentését a központnak s mert közel van a telefonhoz, hallja a választ is a jelentésre.

A felfüggesztés jóváhagyatik. Ideiglenesen N... Irma rendeltetik ki. A legközelebbi gyorsvonattal érkezik.

Az ellenőr leteszi a kagylót. Visszamegy az íróasztalhoz s csupa unalomból a hivatalos iratokat babrálgatja. Nem veszi észre, hogy az asszony eltűnt néhány pillanatra a szobából. Csak akkor riad föl, midőn egy vékony női hang megszólal mögötte.

— Nagyságos ur! Egy kérésem volna, ha kegyeskednék teljesíteni.

Az ellenőr összerázkódik erre a szavakra. Mit akar vele ez az asszony? Most kér, most alázódik meg előtte, midőn már vége mindennek? Midőn tudja, hogy már ő sem segíthet rajta?!

Az asszony megismétli kérését. Az ellenőr kénytelen meghallgatni őt. Fejével bólint, hogy csak beszéljen, ebből azonban megértheti azt is, hogy csak végezze el hamar, mert hisz úgy is hiába beszél.

— Köszönöm. Rövid leszek. Négy év előtt hasonló szabálytalanság történt velem.

szerepel. Ennyire teszi a kormányelnök a dissidensek számát. Egyéb listák is körülbelül ennyi nevet mutatnak ki. Erdekes lista a Nyegre Lászlóé. Az mutatja is a maga ivét Rosenberg Gyulának, meg másoknak. Rosenberg fejcsóválva hallgatja a listát, egyik-másik névvel kétkedésének is ad kifejezést, mert Rosenberg amaz utolsó mohikánok egyike, akik még mindig biznak a szabadelvű párt egykori híres egységében.

A válság.

A szabadelvű pártban tegnap és tegnapelőtt egy ívet körözttek, melynek aláírói arra kötelezték magukat, hogy a katonai javaslatok dolgában föltétlenül követik Apponyi Albert grófot.

Ezt az ívet tegnap reggelig hetvenöt képviselő írta alá, tehát még egyszer annyi, mint ahány nemzeti párti képviselő annak idején a kormánypártba belépett.

Bizonyos, hogy ez a szám még meg fog növekedni.

Ha negyvennyolcz órán belül Széll, Fejérváry és Apponyi meg nem állapodnak, mindazok, a kik azt az ívet aláírták, élőkön Apponyi Alberttel, ki fognak lépni a szabadelvű pártból.

A volt nemzeti pártiak és az agráriusok szövetségre léptek Széll Kálmán és a katonai javaslatok ellen s ez a szövetség — ha az ellentéteket nem sikerül a legközelebbi órákban elsimítani — meg fogja dönteni a kormány-pártot.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 21.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök többrendbeli kisebb jelentőségű irománnyal terjeszt elő.

Elnök: Következik az indítvány és interpellációs könyvek felolvasása.

Akkor csak azért nem bocsátottak el, mert valaki — Nagyságod talán ismerni fogja őt, — megtérite a hiányzó ötven forintot. Egyedüli vágyam az volt, hogy ennek a jóltevőnek a bizalmával vissza ne éljek, s hál Istennek, sikerült ezt az összeget míg hivatalban voltam összegyűjtenem. Nagyon kérem tehát Nagyságodat, kegyeskedjék ezt az összeget annak a nemes úri embernek, hála kifejezése mellett helyettem átszolgáltani. Jóságosságától remélem, hogy nem fogja kéréssem teljesítését tölem megtagadni.

— De hiszen . . .

Tudom mit akar Nagyságod mondani, hogy evvel a pénzzel pótolhattam volna a pénztárból kivett összeget, s akkor most is az lennék ami eddig voltam — megbízható, becsületes hivatalnok. Hígyje el Nagyságod azonban, hogy akkor legkevésbé tartanám magam annak. Ha tudná, hogy miot kinezott az a tudat, hogy én egy idegen embernek adósa, lekötözöttje vagyok. Mit tettem volna, ha az nem lett volna oly jellemes, s követelni találja tartozásom kiegyenlítését? . . .

— Téved. Annak az embernek legkevésbé lett volna joga visszakövetelni azt, mit jószántából, vagy talán inkább hibájának helyrehozatala végett teljesített.

Az asszony hallgatott. Letette a tiz darab összegyűrt öt forintost az asztalra s visszahúzódott a háttérbe.

A rideg lelkű ellenőr nem birta tovább. Szinte akaratlanul, önkívületi állapotban hagyta el ajkát egy fájdalmas felkiáltás.

Gróf Teleky Sándor jegyző: Jelenti, hogy indítvány újabban nincs bejegyezve, interpelláció kettő van felvéve. Csernoch János a végrendelet nélkül elhalt alsóbbrendű katolikus papok hagyatékának tárgyalása ügyében és Krassnay Ferencz a készízetések teljesítése iránt elhangzott nyilatkozat tárgyában.

Elnök: Kimondja, hogy az interpellációkra az ülés második felében kerül a sor. (Helyeslés.) Következik a napirend és pedig először a czukorjavaslatok harmadszori felolvasása.

A Ház a javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja.

A közgazdasági bizottság előadja benyújtja jelentését a régi országház állapotáról.

Elnök: A jelentés kinyomandó és szétosztandó.

Széll Kálmán miniszterelnök: Beterjeszti szokásos évi jelentését az Erzsébet királyné felállítandó szobra ügyében.

Fischer Sándor előadó: Előterjeszti a közgazdasági bizottság jelentését Zubrzyk ausztriai (gácsországi) és Mnízrek magyarországi (Szepes vm.) községhez tartozó Medzibrodzse telep közti határvita tárgyában a belügyminiszter jelentéséről.

Elnök: Konstatálja, hogy szólásra senki sem jelentkezett.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Fischer Sándor előadó: Előterjeszti a közgazdasági bizottság jelentését a belügyminiszternek — Pozsony vármegye területén levő Nagybodok község határához tartozó ugynevezett Pálffy erdőterületnek ezen vármegyéből Moson vármegye területébe való átkebelezése, és Püski község határához való átcsatolása tárgyában jelentéséről.

Elnök: Konstatálja, hogy szólásra senki sem jelentkezett.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Fischer Sándor előadó: Előterjeszti a közgazdasági bizottság jelentését, a belügyminiszternek — a Torontál vármegyében fekvő Aurélháza község határához tartozó ugynevezett Szilasi pusztából 692 hold, 176 □-ól kiterjedésű területrésznek nevezett vármegye területéből Temesvármegye területébe leendő átkebelezése és ezen vármegyében fekvő Németszentmihály község határához leendő csatolása tárgyában jelentéséről.

Elnök: Konstatálja, hogy szólásra senki sem jelentkezett.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Neumann Armin előadó: Előterjeszti az igazságügyi bizottság jelentését, a miniszterelnöknek — a consuli bíróságoknál polgári pe-

— Margit! . . .

A hivatali helyiség falai érzéketlenül visszhangoztatták a felkiáltást. Az asszony már nem volt benn a szobában.

Csak a hivatal átadásánál találkoztak. Az asszony akkorra előkerítette az urát is s ennek karján ment az ellenőr elébe. A szemei vörösek voltak ugyan a sírástól, a kétszeres fájdalom mély nyomot hagyott arcán, de azért mégis rendben — mindenféle érzékenykedési komédia nélkül játszotta végig életének — utolsó felvonását.

IV.

Szegényes temetéssel találkoztam a minap. A koporsó után senki sem lépdegelt s ez a részvét nélküli végtisztesség annyira meghatott, hogy kikísértem a halottat utolsó útjára.

A temető kapujában azonban megálltam. A koporsót akkor emelték le a kocsirol s az egyetlen koszoru, — valami vidéki ur megbízásából tették rá azt is, — mely eddig eltakarta a felírást, most láttatni engedé.

Hagytam, hogy elvigyék előttem a koporsót s most már nem mentem utána. A temetőben sokan ögyelegtek s én féltem, hogy valamelyik ismerősöm is megláthatja, hogy habár akaratlanul is, kit kísértem ki én a temetőbe. Egy köznöcses részeges munkás embernek a feleségét, akit alig néhány hónap előtt sikkasztás miatt csaptak el a hivatalából.

res ügyekben követendő eljárás szabályozásáról — jelentéséről.

Elnök: Konstatálja, hogy szólásra senki sem jelentkezett.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Elnök: A most elfogadott javaslatok és jelentések a főrendiház elé fognak terjesztetni. (Helyeslés.) A napirend ezzel ki van merítve.

— Következnek az interpellációk. (Halljuk! Halljuk!)

As alsó papság végrendekezése.

Csernoch János: A végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű katolikus papság hátrahagyott vagyonának tárgyalása ügyében intéz interpellációt a kultusz- és igazságügyminiszterhez, valamint a miniszterelnökhöz. Hosszasan ismerteti az ez irányban kiadott régi császári rendeleteket, melyek nagyrészt megegyeznek abban, hogy az ilyen vagyon három részre osztassanak: egy harmad az elhunyt rokonságának, egyharmad az egyháznak, egyharmad pedig a szegényeknek jusson. Ezenkívül sok jótékonycélú alapítvány keletkezett az ilyen hagyományokból. E hagyományokat most a bíróság — más szempontból tárgyalja s ezért a következő interpellációt nyújtja be:

1. Mi az oka annak, hogy a végrendelet nélkül elhalt alsóbbrendű papság hagyatékának felosztásánál követendő eljárás az 1894. XVI. t.-czikk 136. § ában foglalt intézkedés daczára eddig még nem szabályoztatott?

2. Szándékozik-e a miniszter ur, illetve a miniszter urak a királyi közalapítványi ügyigazgatóságot utasítani, hogy addig is, míg az idézett ügy az idézett törvény értelmében a fennálló anyagi jogszabályoknak megfelelőleg rendezve nem lesz, az egyházi hatóságokkal folytatott pereket szüntesse be, illetve újakat ne kezdjen?

3. Szándékoznak-e intézkedni, hogy az ügyek ezentul is az 1880-ig fennállott, a királyi rendeleteknek megfelelő egyházi és állami közigazgatási és nem bírói uton tárgyalassanak?

A valuta.

Krassnay Ferencz: A készízetések ügyében elhangzott kijelentés ügyében interpellál. Előbb azonban a kiegyezés kérdésével foglalkozik, mely Szylveszter estéjén pattant ki az urnából.

A függetlenségi pártnak bírálat alá kell vennie a kiegyezés minden pontját és pedig erős, tüzetes bírálat tárgyává. (Ugy van! a szélsőbalon.) A készízetésekről szóló kijelentéseket a párt bizalmatlanul, sőt gyanuval fogadja. (Ugy van!) Pedig ez egyike a legfontosabb részeknek a megkötött kiegyezésnél. Ausztria roindent elkövetett, hogy ebben az irányban akadályokat gördítsenek elénkbe.

Közvetlen a kiegyezés előtt Ausztriában egy osztrák politikus tollából egy mű jelent meg, mely mindenféle érveket felhoz arra nézve, hogy Magyarországon a készízetések kérdéséről, a készízetéseket illetőleg, szóló kérdésére, hogy van-e terminus, nagy hangon odavetette, hogy igenis van terminus. Ő kereste mindenütt, hol lehet az a terminus? Nem találta sehol. Végül rájött egy német újsághon. Ez újság azt mondja, hogy a terminus rá van bízva a politikai és gazdasági esélyekre. Ezek fogják meghatározni, lehet-e és mikor, szó erről. Ez újság pedig a német felhivatalos volt. Epeu olyan dolog ez, mint a debreczeni tanács válasza, a német nyelv tanítása ügyében.

Az országot azonban nem lehet ilyen bizonytalan állapotban hagyni ily fontos kérdésben. Ezért a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Tekintettel arra, hogy a Bécsben megjelenő, s az osztrák kormányhoz közel álló »Fremdenblatt« című napilap folyó évi január 17-iki számában azt írta, hogy Széll Kálmán miniszterelnök urnak a magyar képviselőházban január 16-án a készízetések felvételére vonatkozó közlései nem felelnek meg szabatosan annak, amelyet a magyar kormány az osztrák kormánnyal létesített;

Tekintettel arra, hogy a szóban levő czikk a magyar kormány részéről eddig még nem czálztatott;

Tekintettel arra, hogy a miniszterelnök ur által a folyó hó 16-iki ülésen adott ismeretelés, főként fent idézett lap cikkével szemben tág és megbízhatatlan magyarázatra ad okot;

Tekintettel végül arra, a rendkívül fontos közgazdasági érdekre, a mely szükségessé teszi, hogy a készfizetések, melyek azoknak technikai és közgazdasági feltételei beállottak, tényleg is felvéssenek és hogy a törvényhozás, mint a közvélemény idevonatkozó megállapodás tartalmát szabatos világosságban ismerje, kérem a miniszterelnök urat:

1. Hajlandó-e az osztrák kormány nyal a készfizetések felvételére vonatkozólag kötött, bizonyára írásos megállapodás tartalmát szabatosan közölni a képviselőházzal, mint a hogy azt például az iparfejlesztés és a közszállítások dolgában kicserélt kölcsönös nyilatkozattal tette?

Szél válaszsa.

Szél Kálmán: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Kijelenti, hogy ő a készfizetésről szabatosan nyilatkozott. Ez a dolog nem tartozik szorosan a kiegyezéshez, de ő szükségesnek tartotta erre vonatkozólag azt a homályt eloszlatni, amelybe ez ügy beburkolva volt. Részéről nagy súlyt helyezett arra, hogy a készfizetések ügye tisztába jöjjön. A debreczeni anekdotát rosszul alkalmazta Krasznay e kérdésben. Mert hogy áll a dolog. Ugy, miként mondotta, hogy febr. 28-án fog a kormány majd a törvényhozásnak előterjesztést tenni. (Zaj a szélsőbalon.)

Az egyezkedésnél mindig azt tartja szem előtt, hogy jogos dolgot, ami érekel bennünket, megvédjük.

Tiszta munkát csinált e kérdésben is, mint minden kérdésben a kiegyezésnek. 16-án már kijelentette, hogy megegyeztek abban, hogy a foganatosítást csak a vismajor, vagy valami nagyobb rendkívüli esemény következtében halasztják el. Ha ez nem jönne közbe, ugy a kormányok igenis meg fogják tenni előterjesztéseiket a készfizetések ügyében. (Helyeslés a jobboldalon.) Ez állítását fenntartja s bármikor szaván foghatják őt. A készfizetések ügyét legjobb meggyőződése, legjobb tudása mellett készítette. Es ismétli, ha vismajor, vagy rendkívüli eset nem jön közbe, e kényes operációt végrehajtják. (Helyeslés a jobboldalon.)

Hogy a brassurában, vagy valamely német lapban mi jelent meg ez ügyről, ahhoz semmi köze. Ők megkötötték ez irányban az egységet és az aól semmi kormány sem vonhatja ki magát. Ugyanilyen értelemben nyilatkozott Körber is a kiegyezésben. Semmi köze a Fremdenblatthoz, az közölhet amikor és amit akar. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ő csak köszönettel tartozik Krasznaynak e felszólalásáért, mert alkalmat adott arra nézve, hogy e kérdésben elhárítsa a félreértéseket, a homályt. Majd a vitánál, a nagy leszámolásnál, mikor a kiegyezési javaslatok a Ház előtt fognak feködni, be fogja bizonyítani, hogy olyan kiegyezést csinált, mely az országnak csak hasznára, előnyére válik, olyan vámtarifákat hozott létre, melyek az ország érdekeit mindenben megvédik. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Krasznay: Azt tartja, hogy a miniszterelnöknek a kiegyezés keretében való felvétele nem érdeme, de kötelessége volt.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Napirend-vita.

Elnök: A miniszterelnök kíván szólni.

Szél Kálmán miniszterelnök: Indítványozza, hogy holnap ne tartson ülést a Ház, pénteken pedig a katonai javaslatok tárgyalását tűzzék napirendre. (Mozgás a szélsőbalon.)

Barabás Béla: Partja nevében tiltakozik a katonai javaslatoknak napirendre kitűzése

ellen. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Az ország nyomorog, éhező csapatok járnak az utcákon és a telhetetlen kormány újabb terheket akar az országra ráosztani. A katonai létszám felemelése az országnak éppen nem érdeke, (Zajos helyeslés a szélsőbalon) nem érdeke sem politikailag, sem társadalmilag. A létszám emelése kész veszedelem. (Perczekig tartó zajos helyeslés a szélsőbalon.) A kormány a nemzet kárára, romlására védi a dinasztia érdekeit. (Ugy van! a szélsőbalon.) A trónbeszéd egy árva szóval sem emlékezik meg a költségek szaporításáról. Eléggyé nyomorog az ország, nem szabad újabb terhet rakni rá. Elég teher a civilizista felemelése is. (Ugy van! a szélsőbalon.) Indítványozza, hogy a javaslatok a napirendről levéssenek. (Zajos, hosszas helyeslés a szélsőbalon.)

Rakovszky István partja nevében szintén tiltakozik a javaslatoknak napirendre tűzése ellen. Miért nem tűzik ki a költségvetés tárgyalását? Volt ilyen eset máskor is. Indítványt ad be, hogy a katonai javaslatok helyett a költségvetés tárgyalását tűzzék napirendre. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Szederkényi Nándor: Csatlakozik az előtte szólókhoz.

✦ Spérk József.

A nagyváradai egyházmegyének gyásza van. Egyik aránylag még fiatal munkás tagja, **Spérk József**, margitai esperes-plébános, hosszas, két évig tartó betegség után tegnap éjjel meghalt.

Őszinte részvétellel vesszük a gyászeset hírért. Hívei nagy tisztelettel és rajongással vették őt körül, sőt Margita városának lakosai felekezeti különbség nélkül mint egyik kiemelkedő vezéremberüket tekintették, ki minden hazafias, kulturális és gazdasági mozgalomnak élén állott s kinek munkásságától még mindnyájan sokat vártak. És most, férfikora derekán, élte 46-ik évében kiragadta őt közülük a halál.

1857. márcz. 15-én született Miskolcson, hol középiskolai tanulmányait végezte. 1875-ben Lipovniczky püspök bevette a nagyváradai egyházmegye papnövédekéi közé s itt végezte a theológiát. 1879-ben szentelték pappá. Az egyházmegye legnagyobb hitközösségeiben kaplankodott, hosszabb időt töltött Endrődön és Várad-Olasziban, honnét 1884-ben micskei, egy év múlva pedig margitai plébános lett, 1890-ben pedig Schlauch bibornok a margitai kerület esperesévé nevezte ki őt. A margitai társadalomban előkelő szerepet vitt, elnöke volt a takarékpénztárnak, kaszinónak stb.

Két évvel ezelőtt utazás közben baleset érte, mitől súlyos betegséget, vesebajt kapott. Gyógyítására megkísérelt mindent, de a kura csak enyhítette baját, gyógyulást nem hozott neki. Az utóbbi hónapokat már ágyban fekvő töltötte. Hosszas betegsége alatt buzgó lélekkel járult a szentségekhez s megnyugvással várta a halált, mely tegnap váltotta meg szenvedéseitől.

Kinek hű szolgája volt: Jézus legyen örök jutalma!

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátréban vannak, hogy azt mielőbb rendezni sziveskedjenek.

Invitatio.

Szó sincs róla!

Prohászka dr. nem azért jött Váradra, hogy itt 50,000-os kiegyezést kössön önökkel. Ő el jött rengeteg elfoglaltsága mellett is, mert a kath. kör meghívta.

Meghívta pedig azért, mert hozzá fogható tehetség nincs ma a szónokok között: s mert tudtuk, hogy milyen ételt fog tálni, meghívtuk ehhez a felséges szellemi lakomához mindazokat, kikről sejtettük, hogy élvezni — képesek lesznek.

Aki ott volt lelkével szivta fel a szellemi gyönyörűséget. Aki nem volt ott, az ne tántorítatlanságáról beszéljen, hanem ne beszéljen.

Cikkéből látható különben, — hogy mennyire nem képes felemelkedni a Prohászka gondolat menetéig. De ennek nem Prohászka az oka.

Prohászka nem szociálistáskodott, nem invitált, hanem a katolicizmus lelkét mutatta meg — teste nélkül.

A lényegét, magyarázatát nélkül.

Prohászka meg nem érte ön, ismét vádol.

A katolikus vallást piszkálja.

Ugyan kérem nem volna szives, figyelmét önhöz közelebb álló dologra, a zsidóságra kiterjeszteni, vagy arra a kínai falra, mely a »testvérek« és profánok között áll?

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATÓ.

- Jan. 24. A Kossuth kép tárgyában kiküldött bizottság ülése a városházán d. u. 4 órakor.
Jan. 25. Az ipartestület közgyűlése a tűzoltó-~~test~~anyán d. e. 9 órakor.
Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.
Jan. 28. A leszámítoló és jelzőlogbank évi közgyűlése.
Febr. 1. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Febr. 8. A nagyváradai kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.
Febr. 8. Gazdasági és Iparbank közgyűlése.
Febr. 8. Biharmegyei Kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.
Febr. 15. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liczeum előadás.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liczeum előadása (estély).
Márcz. 29. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye.

* **Vincze napja.** A magyar gazda egyes napokon az időjárásból igyekszik megállapítani, hogy milyen gazdasági esztendőre lehet kilátása. Ma, Vincze napján a szőlősgazdáknak van a napjuk. A régi szőlősgazdák azt tartották:

Ha fénylik Vincze
Megtelik a pince.

Azaz ha ma derült, napos idő lesz, bő szüret következik ez évben. A szőlősgazdák most annyi bajnak, fáradságnak és költségnek vannak kitéve, hogy nagyon is rájuk férne egy bő szüret.

* **Bubics Zsigmond püspök körlevele.** Bubics Zsigmond kassai püspök abból az alkalomból, hogy XIII. Leó pápa február 20-án éri el megválasztásának 25-ik évfordulóját, körlevelet intézett papságához, fölhíva azt, hogy az egyházkerület templomaiban ünnepies istentiszteletet tartsanak. — A kitűnő főpap a kassai püspökség történetének a megírására 10.000 korona díjat tűzött ki, amelyet 1904 február 28-ikáig kell beküldeni. Ha a munka 12 nyomtatott ivnél nagyobb terjedelmű lesz, akkor ivente külön díjban részesül a szerző.

* **Két felesleges állás.** **Ragány János** főszámvevő indítványt adott be Nagyvárad város tanácsához, amelyben hivatkozik a közoktatásiügyi miniszter utasítására, s javasolja, hogy a

feleslegessé vált községi iskolai felügyelő-igazgató állást és az iskolaszéki jegyzői állást szüntessék be, s úgy Rész Mihály felügyelőt, mint Báthly Zoltán iskolaszéki jegyzőt osszák be a községi iskolához tanítóknak. A városi tanács tegnapi ülésén tárgyalta ezt az indítványt. Az kétségtelen, hogy a felügyelőnek a miniszteri utasítás folytán hatásköre nincs, mert az iskolák egész szellemi vezetését a csoportigazgatókra ruházta a miniszter. Rész Mihály azonban életfogytiglan időre van megválasztva. A tanács a bonyolult ügyben még nem határozott, hanem véleményt kér előbb a községi iskolaszéktől.

* Az adóhivatal felhívása. Ismételve felhívattuk mindazok, kik a III. oszt. kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapítani. Nagyváradi, 1903. január 20. Lukács Ödön adóügyi tanácsos.

* Alapítvány Szunyogh Péter emlékére. Biharvármegye elhunyt alispánja hosszú évek óta mint a kórházi választmány elnöke, odaadással vezette Biharvármegye köz-kórházának ügyeit s fáradhatlanul működött annak fejlesztésén. Ezen érdemek elismerésének kifejezését célozza az az életrevaló indítvány, amelyet dr. Fráter Imre, a köz-kórház igazgató főorvosa nyújtott be tegnap Biharvármegye törvényhatóságához. Dr. Fráter Imre indítványozza, hogy a vármegye közönsége létesítsen egy ezer koronás alapítványt, amelynek kamatai évenként a kórházi ápolók között mint jutalom osztassék ki. Különösen az építés alatt álló elmebajos osztály ápolóit akarja majdan ezen alap jövedelméből jutalmazni az igazgató-főorvos. Az indítványt a márczius havi rendes megyegyűlésen terjesztik elő, amikor más módon is gondoskodnak a közszeretben állott alispán emlékének megőrkítéséről.

* Nemzetiségi pörök Turóc-Szent-Mártonban. Duchaj János blatviczai földbirtokos, a tót tulzók pártjának egyik turóczi vezére nemrég Stubnya-fürdőn egy vasuti alkalmazottal nemzetiségi dolgokról vitatkozott. A vita hevében Duchaj felkapott egy borosüveget és úgy fejéhez vágta a vasuti alkalmazottnak, hogy ez súlyosan megsebesült. A beszercebányai törvényszék most Duchaj Jánost négy heti fogságra és pénzbírságra ítélte. Urbán Szvetozárnak, a Narodnie Noviny segédszerkesztőjének február 23-án lesz a sajtóbírói tárgyalása Budapesten a Gyermekek butítása című cikké miatt, a melyben a közoktatásiügyi miniszternek a magyar nyelv tanítása tárgyában kiadott rendelete ellen írgatott, és már újabb pere is akadt El ne fíradjunk című cikké miatt, a melyben szintén írgatott a magyarság ellen.

* Csák Czirjék ünneplése Aradon. Csák Czirjék dr., a vaskorona-renddel kitüntetett minorita rendfőnök tegnap este hazaérkezett Aradra Budapestről, hol hivatalos teendőik elvégzése céljából időzött néhány napig. A fővárosban érte az apostoli király kitüntetési kegye a rendfőnököt s hazaérkezéskor elárasztották tisztelői, barátai és ismerősei az ország minden részéből és Aradról is üdvözlő táviratokkal és levelekkel. Tegnap már személyesen is rendkívül sokan keresték fel Csák Czirjéket a társadalom előkelőségei közül, a közeli napokban pedig egész sereg küldöttség készült nála tisztelegni, hatósági hivatalfőnökök, testületek, egyesületek és magánosok, kifejezni szerencsekívánataikat, tiszteletüket és becsüléstüket a királyi kitüntetés alkalmából. A vaskorona-rend, melyet a kabinetiroda a belügyminiszter útján

Arad város főispánjához küld le, hogy a kitüntetett kiváló férfi mellé tölze, a legközelebbi napokban már itt lesz Aradon s Urbán István főispán valamelyes ünnepélyes alkalommal fogja átadni a rendfőnöknek. Mivel Csák Czirjék dr. választott tagja Arad sz. kir. város törvényhatóságának, valószínűleg a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésén fogja a főispán mellé tölze a közszolgálat terén szerzett érdemeket jutalmazó vaskorona-rendet, vagy esetleg a minorita-rend által adandó ünnepélyes diszebéden. Ez irányban még nincsen semmiféle megállapodás, csak a jövő napokban várható döntés az illetékes körökben. Arad város polgársága körében felmerült az a terv is, hogy a város egész polgársága által rendezendő nagyszabású banketten ünnepeljék kitüntetésé alkalmával a népszerű rendfőnököt, ki oly buzgó odaadással tölti be hivatását s Arad város előhaladását is mindig a szíven viselte ottani működése alatt. Üdvözléteikkel felkeresték a kiváló rendfőnököt többek közt: Dessenffy Sándor csanádi, Majláth erdélyi püspökök, Várady cz. püspök, Kohl Medárd felsz. püspök, dr. Steinberger Ferencz nagyváradi kanonok, Hamsea gör. kel. archimandrita, Kiskunfélegyháza város közönsége, Lippich min. oszt. tan., Márk min. tan., Algya honvédszázados, Magyar Gábor a kegyes tanító-rend tartományi főnöke stb. stb.

* Adóvallomások beadása. Ismétellen felhívattuk mindazok, kik a IV. osztályu kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapítani. Kelt Nagyváradi, 1903. Január 20. Lukács Ödön adóügyi tan.

* A szinigazgató nehéz sora. Somogyi Károly szinigazgatónak nem vág be sehogyszem a szini szezon; kiveve a vendéglátókat, mindig üres a színház. A társulat tagjai azonban pontosan megkapják a fizetéseiket, amit nem lehet elmondani minden szinigazgatóról. A város azonban nagyon szorítja a szinigazgatót, hogy még az elmúlt évről fennálló fűtési és világítási díj tartozását, 9799 koronát fizesse ki mielőbb. Somogyi Károly az összegből 6000 koronát lefizetett a városi pénztárba, a többire azonban halasztást kér, mert az év elején a bérleti összegnek alig egy negyedévi részét fizették be a bérlők. A városi tanács február 10-ig haladékot adott azon kikötéssel, hogy ha a hátralékot és havonként az 1800 kor. megállapított díjat ki nem fizeti, az óvadékból vonják le. Nehéz idők járnak a szinigazgatókra is.

* Eltűnt fiú. Bihar-Félegyháza községből már hetekkel ezelőtt eltávozott Feznye Gábor 14 éves fiú. Hozzá tartozóinak nem szölt semmit távozásakor. A szalárdi járás főszolgabírója körözését kérte az alispáni hivatalból.

* Felebbezés a villamos ügyben. Hosszas vitát idézett elő Nagyváradi város közgyűlésén a villamos műről szóló szabályrendelet 2. §-a, amely szerint magánosok a saját szükségletükre (világítás vagy erőátvitelre) sem termelhetnek villamárámot; s erre csak a város adhat időről-időre engedélyt, fontos körülmények tekintetbe vételével. A közgyűlés ezen határozata védi a város millióba kerülő villamos művét, azonban korlátozza az egyéni jogot és szabadságot. Rendes Vilmos törvényhatósági bizottsági tag tegnap megfelebbezte a szabályrendelet ezen intézkedését s így a miniszter mondja meg, hogy van-e joga a városnak az egyéni szabadság illetően korlátozására.

* A támogatás. Széll nem tárgyalt csoportosan képviselőkkel az Apponyi ügyben, hanem mindig csak egyet-egyet vett maga mellé. Ez az ő kipróbált sikertől módsere. Mindig ki tudja választani a megfelelő embert. Így történt például, hogy amikor az újévi üdvözlétek végeztével Széll a miniszterekkel Csáky Albinhoz, a főrendiház elnökéhez ment, őt gratulálni hát a szabadelpárt tagjai közül egyedül Mikszáth Kálmánt vitte magával. A képviselők nem értették miért történik ez, miért hogy éppen Mikszáth Kálmánt választotta ki, vette a kocsijába és vitte Csákyhoz. Mikszáth Kálmán is szegyet ütött a fejébe és meg is kérdezte. A kérdésre Széll Kálmán igen pompás szellemmel ezt válaszolta:

— Tudod kedves Kálmán, téged azért hoztalak, hogy bizonyítsam veled, hogy milyen erősen áll a kormány. Mert te csak azzal a kormányval tartasz, amelyik szilárdan áll. Tehát ha azt látják, hogy engem is támogatasz, mindenki megesküszik, hogy a pozícióm erős.

* Fatolvajok a farkasok között. Négy parasztember szomorú esetéről írnak Ternye községből. Pakmány János, Zakal György, Lencsik Mihály és Szemkó Máté terneyi lakosok ismert emberek voltak a hatóságok előtt, mert falopásért többször voltak már büntetve. Mindennek dacára folytatták a tiltott mesterséget, mert a lopott fából volt némi jövedelmük, de még a zord időjárás is kényszerítette őket, hogy tüzre valót szerezzenek. Vasárnap éjjel, amikor tudták, hogy az erdőőrök nem igen járnak az erdőben, a négy ember egy egy kézi szánkóval kimentek az erdőbe. Reggel azonban hiába várták őket az ővéik; nem jöttek haza. Eleinte azt hitték, hogy az erdőőrök bekísérték őket és azért késnek. Délfelé azonban megérkezett a szomorú hír. Detrik János erdővéd nyuganis szolgálata teljesítése közben négy összeroncsolt holttestre bukkan. Az erdővéd rögtön tisztában volt azzal, hogy ott farkasok garázdálkodhattak. Sietett jelentést tenni az előjáróságnál, amely a helyszíni szemle megtartása után megállapította, hogy a szétmarcangolt emberek a fentemlítették voltak, akiket munkájuk közben leptek meg a farkasok.

* A magyarságért. Kurd, tolnamegyei német község elhatározta, hogy a magyar nyelv terjesztése céljából állami óvodát kér a miniszteriumtól. A község hazafias képviselő testülete megszavazta a hozzájárulást és az óvoda részére szükséges épületet már fel is építette. Ilyen módon remélhetőleg sikerülni fog Kurd németajku lakosságát megmagyarosítani.

* Helyreigazítás. Lapunk keddi számában „Újévi adományok” czímen a nagyváradi első ált. munkás betegsegélyző egyesület alaptökejéhez az újévi alkalmával való hozzájárulásokról közölt kimutatásba véletlenül sajtóhiba csuszott be. Ugyanis Schiefner Ede kanonok nem 13, hanem 12 koronát, Sinka László 40 fillér helyett 40 koronát és Zboray Gyula a közölt 30 fillér helyett 30 koronát adományozott az egyesületnek, mit készséggel helyreigazítunk.

* Méregkeverő anyós. A rendőrség tegnap délelőtt letartóztatta özv. Deutsch Józsefné 64 éves magánzó nőt, akit saját veje panasolta be. A vád szerint Deutsch Józsefné vejének a teájába arzénikumot öntött, hogy kivégezze vele. A vő, Lakner Antal, 38 éves fodrász és borbélyüzlet tulajdonos, kitiltotta házából az anyóst, aki egyenlenséget csinált mindig a házban. Az öreg asszony azért mégis bejárógatott a házba, persze a férj távollétében. Tegnapelőtt este Laknerék teát ittak. A tea után a borély hirtelen rosszul lett, úgy hogy orvost kellett hívni. Az orvos arzénikum mérgezést konstataált, rajta és azonnal segített. A rendőrség vizsgálatot indított, a melynek során kiderült, hogy az anyós a férj távollétében a teába kevert arzénikumot. Két cseléd látta ezt.

Az öreg asszony a rendőrségen bevallotta teitét, mire letartóztaták.

* **Ujabb felhívás az adózó közönséghez.** Leméltelen felhívatnak mindazok, kik a tőkekamat és járadékadóra vonatkozó vallomásaikat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásaikat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapíttatni. Nagyváradi, 1903. jan. 20. *Lukács Ödön* adóügyi tan.

* **A Tiszántul naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőknél kivül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárát 60 fillérré szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papirtüzetében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartörszedében.

* **Gyilkos fiu.** Kéthely dunántuli község lakosait kettős gyilkossági eset tartja izgalomban, melyet egy elűdözött fiu követett el mostoha anyján és ennek leányán. Galó Dénes kéthelyi gazdaember pár évvel ezelőt mint özvegy ember vette feleségül özvegy Kara Jánosné. Galónak három gyermeke, az asszonynak pedig egy leány gyermeke volt. A mostoha anya nem igen tudta tűrni a férje gyermekeit s ezek miatt sok czivódás volt a házastársak között. Később, hogy a gyermekek felnőttek, Galó mesterségre adta őket vidékre s mikor azután a gyermekek elkerültek a háztól, lassan visszatért a béke a házastársak között. Egy évvel ezelőt a nagyobbik fiu, Galó Károly fölzsabadult s mert nem kapott rögtön munkát, hament az apjához. A fiatal legény megérkezése ismét viszályt keltett a házastársak között, mert a legény nem tűrte mostohája durvaságait, aki emellett a saját leányát valósággal piperézte. A legény ekkor ismét elment, de időközben többször megfordult a háznál s ilyen alkalomkor a verekedések ismétlődtek. Két héttel ezelőt a kisebbik fiu Galó Ferencz tért haza beteg. Ezt a fiut is kiütötte a mostoha a házból s a beteg gyermek egy rokonához menekült. Megtudta ezt Galó Károly, aki vasárnap este haza ért s egyenesen beteg öcsészt kereste fel, akitől megtudta, hogy miként bánt vele mostohája. Másnap délelőt elment az apja házába, ahol mostoháját és annak leányát találta otthon. Szóváltás támadt az asszony és a legény között, mire a fiatal Galó egy baltát kapott fel s azzal összevazta az asszony fejét, majd a megrémült leányra vetette magát s ezt is agyonverte. A gyilkosság után Galó elmenekült s eddig még nem sikerült feltalálni. A leány azonnal meghalt, az anyja azonban másnapig kinlódott s ekkor ő is kiszenvedett.

* **Apró hírek.** Az ételosztókban tegnap kiosztottak 1578 adag levest, ugyanannyi adag kenyeret, azonkivül Váradi-Veleuczén 35 egész kenyeret. A két szállóhelyen elmúlt éjjel 25 férfi és 11 nő talált menedékhelyet. A szegények további segélyezésének czéljára újabbán az Osztrák-Magyar-Bank nagyváradi fiókintézete tegnap 50 koronát juttatott a mozgalom fejéhez. *Gerő Armin* főkapitányhoz. — Találtatott egy pár keztyű. Avehető a rendőrség 4-ik számú szobájában.

IRODALOM.

Nagy Frigyes. Az anekdotizáló irodalmi nagymány ezerszer elmésen elmesélte Voltaire és Nagy Friderik összebarátkozását és összeharagudását. A barátságból az lett, hogy Nagy Friderik meghívta Voltairt Sansonciba, a hol vele nézette át a verseit, mert a nagy király önként közlegénységet vállalt a győztes verselők szerény táborában. Ezt a tisztséget Vol-

taire úgy nevezte: „a király szennyesét mosom.” Az összeharagudásnak pedig az volt az oka, hogy Voltaire, a ki előtt a király csak verselő volt, úgy nyilatkozott a királyról, mint a verselő érdemelte. Macaulay Nagy Friderikről irt gyönyörű esszében hosszasan elmondja Nagy Friderik és Voltaire barátságának történetét. Pedig Friderik több volt egy rossz verselőnél. Mint Michelet szépen mondja, ő valóította meg a század nagy elvét, a cselekvést. Első sorban a német nemzetnek volt hőse, a művelt közeposztály benne látta előharcosát és mint Goethe mondja, nem annyira porosz, mint inkább Friderikpárti volt. Nagy érkeke volt a nyilvánosság iránt és ennek köszönhető, hogy nemcsak uralkodói működése foglalkoztatta a világot, hanem magánélete is közzájón forgott. Mindent tudtak felőle és mindent egyformán nagynak és egyetlennek találtak.

Erről a csodálatos emberről, koráról, udvaráról, életéről szól a Nagy Képes Világtörténet 174. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

MULATSAG.

FARSANGI NAP TÁR.

Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestetéye.
Január 25. Munkás betegsegélyző egyesület táncestetéye a Zöldfában.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskereskedők táncestetéye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 15. Az izr. nőegylet hangversenye és tánc estetéye.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

A tisztikar hangversenye.

Január 24-re, szombatra egyszerűen csak hangversenyt hirdet a farsangi kalendárium; pedig hát nem egészen úgy áll a dolog, mert lesz ugyan jan. 24-én tiszti hangverseny, de abból még *táncverseny* is fog kerekedni.

Lehet-e egyáltalán tiszti mulatságot képzelni a legvidámabb kedv és legtűzesebb tánc nélkül? Hajdanában zene mellett mentek a katonák a golyózáporba; ma a sokkal veszedelmesebb harcba, a szívek csatájába mennek zenészó mellett, a hol épp olyan jól esik a győzelem, mint a legyőzetés.

A január 24-iki mulatság hangversenyyel (felterítés nélkül) kezdődik 3 órakor; a hangverseny műsora a következő:

- Orchester kíséret „Peer Gynt”-hez, Grieg E. től,
 - Ases halála,
 - A hegyek királyának csarnokában, előadja a 37. sz. gyalogezred zenekara.
- Enek, gordonka- és zongora-kisérettel,
 - Du bist wie eine Sternennacht, Grütz-machertől,
 - Frühlingswonne, Goltermanntól, ének: *Gerabekné* urnő, gordonka: *Smazsenka* ur, zongora: *Brandweiner* százados.
- Magyar dallamok, zongorán előadja: *Gadl* százados.
- Tre Giorni, Pergolesetől,
 - Mennett, Valensintől, gordonkán előadja: *Chernel* százados.
- Enek:
 - Ballgeflüster, Meyer-Hellmundtól,
 - Winterlied, Henning von Kosztól, ének: *Rokosné* urnő, zongora: *Fiala* karmester.
- Wie schön ist's im Rhedey-Garten

keringő, Fiala J.-től előadja a 37. sz. gyalogezred zenekara.

Hangverseny után rövid szünet, utána pedig tánc. Sajnos, csak virradtig tarthat a tánc, de a mi a jó hangulatot illeti, bizonyos, hogy attól akár hajnalban, hajnal után is épp oly tüzesen folya a tánc, mint hajnal előtt.

Igazságszolgáltatás.

Gyilkos mezőr.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Tegnap az álmódi mezőr felett itélkezett a nagyváradi esküdtbiróság. Emberölés büntette miatt állott bírái előtt *Szilágyi József*, a ki a múlt év augusztusában hivatalos megbízatása közben, erős felindulásban ifj. *Nemes Sándort* lelőtte.

Délelőt 9 órakor alakult meg az esküdtbiróság.

Elnöke: *Nagy Ferencz* törvényszéki elnök.

Bírák: *Kepes Miklós* és *Csulyok Béla*.

Ügyész: *Gáthy Bálint*.

Védő: *Stokker József*.

Esküdtek: *Kelemen Kálmán*, *Hóza Dániel*, *Csáky György*, *Lipcei Ignátz*, *Sziki Adám*, *Engi Ferencz*, *Dr. Popovics Konstantin*, *Glatz Vilmos*, *Szabó László*, *Reismann Mór*.

Pótesküdtök: *Sapevár Pál* és *Gábel Jakab*.

Fél tíz felé járt az idő, mikor a három vádlottat bevezették.

A fővádlott *Szilágyi József*, a ki lelőtte *Nemes Sándort*.

Nemes József és *Gábor* pedig, az áldozat atyja illetve bátyja, azzal vannak vádolva, hogy *Szilágyit* vasvillával megsebesítették.

Szilágyi jóképű, értelmes ember. Részletesen mondta el a bűneset történetét, a mit a következőkben foglalhatunk össze.

Álmódi község lakói együttesen megvásárolták a Hegedüs-féle birtokot, de a vételár nagyrészt amortizációs törlesztéssel fizették.

Ez nagy terhet rótt az egyes gazdákra és sokan annyira hátrányban maradtak, hogy a közbirtokosság elhatározta, hogy addig nem engedi az adósok természetét beszállítani, míg azok a föld árába nem fizetnek.

E határozat ellenőrzésével a községi bíró *Szilágyi Józsefet*, a mezőrt bízta meg, aki emiatt sokszor összeütközésbe jött egyes gazdákkal.

Igy történt augusztus 9-én is. Az adós *Nemes* familia behordani készült természetét, mikor *Szilágyi* figyelmeztette őket, hogy ő azt nem engedheti, s megbízatásához képest meg is fogja akadályozni a termés behordását.

Erre heves szóváltás fejlődött *Szilágyi* és a *Nemes* fiuk között, s *Szilágyi* minden tiltakozása daczára *Nemes Sándor* a buza keresztek szekerükre kezdte rakni. *Szilágyi* erre megkapta az egyik kévét és visszarántotta, mire *Nemes Sándor* vasvillát ragadva *Szilágyira* támadt. *Szilágyi* látva, hogy nem akadályozhatja meg *Nemes*eket a gabona felrakásában, dühösen puskája után kapott s állítólag ezzel a kiáltással:

— Mégsem visitezek el, mert megöllek! Ráfogta *Nemes Sándorra* rozszant szerkezettű fegyverét, (amely szakértők véleménye szerint véletlenül is nagyon könnyen elsül) s e pillanatban valóban elsült s *Nemes Sándor* holtan rogyott össze. Erre *Nemes* apja vasvillával ügöttötte *Szilágyit* fején, hogy az 20 napig gyógyuló sérülést szenvedett.

Szilágyi beismeri, hogy nagy felindulásában ráfogta a fegyvert *Nemes Sándorra*, de

tagadja, hogy ölési szándékkal tette volna, hanem csak önvédelemből és megfélemlítésből.

A tanúk egyértelműen a vádlottal a fent előadott módon adták elő az esetet.

Az orvos-szakértők igazolták, hogy a lövés emelt fegyverrel történt.

Késő délutáni órákban mondotta el Gáthy Bálint vádbeszédét, mire nagyhatású replikával válaszolt, s gondatlanságból elkövetett emberölésért kérte Szilágyit megbüntetni.

7 óra után visszavonultak az esküdtek s hosszas tanácskozás után erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondták ki bűnösnek Szilágyi Józsefet. Nemes Gábort pedig, aki vasvillával Szilágyit fején ütötte, erős felindulásban elkövetett súlyos testi sértésben mondták ki bűnösnek.

E marasztaló verdikt alapján a büntető tanács Szilágyi Józsefet 3 évi fegyházzal sújtotta.

Nemes Gábort pedig 1 havi fegyházzal büntették.

A védő felebbezett.

A fogadás. A magyar embernek nagy virtouza a fogadás. Minden kicsiségre is fogadást ajánl. Ha a fogadási ajánlatot nem fogadja el ellenfele, akkor azt mint gyávát lenézi. Ugy látszik, e nem valami szép szokásunkat már román polgártársaink is eltanulták, miről egy tegnapi törvényszéki tárgyalás tanuskodik.

Burle Miron belényes-ujlaki földmives fogadást ajánlott Móza Pávelnek, hogy 6 Móza kocsiját rajta ülő 4 emberrel szabad kézzel felborítja.

A fogadást megkötötték két liter pálinkába. Burle megállotta a felajánlott fogadást és felborította Móza kocsiját négy emberrel együtt, még pedig oly szerencsétlenül, hogy *Zeurssuss* Juon súlyosan megsebesült.

A kir. törvényszék tegnap vonta felelősségre Bulétt és Mózátt tettéért s őket gondatlanságból elkövetett súlyos testisértés büntetésben mondták ki bűnösöknek, melyért 14—14 napi fegyházbüntetésre ítéltettek.

Az ítélet ellen úgy a védő, mint a kir. ügyész felebbezett.

EGYESÜLETEK.

A pécsi Szent Vincze egyesület múlt évi működése. A tegnapi postával kaptuk kézhez a pécsi Szent Vincze-egyesület 1902-ik évi működéséről szerkesztett kimutatást, melynek elolvasásakor jóleső örömmel tapasztaljuk, hogy a folyton izmosodó egyesület múlt évben is hatalmasan megfelelt a keresztény felebaráti szeretet nevében eléje tűzött feladatoknak. A jelentésből megtudjuk, hogy az összes bevétel a múlt évben 11993 korona 51 fillér, a kiadás 10,433 korona 48 fillér volt. Az egyesület múlt év folyamán 289 szegény családot gondozott, valláskülönbőség nélkül. Fejlődjék csak továbbra is eme áldáshozó intézmény, hogy minél több könnyet törölhessen le az éhező, nyomorogó emberek szeméről.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR

Csütörtök: Constantin abbé (Ujházi Edével).
Péntek: Zalameai bíró (Ujházi Edével).
Szombat: Péntek este kölcsönkért feleség.

Ujházi Ede Nagyváradon. A tegnap esti gyorsvonattal Nagyváradra érkezett Ujházi Ede s ma, csütörtökön este megkezdte nagyváradi vendégjátékainak második sorát. Ez újabb Ujházi esték iránt még nagyobb az érdeklődés, mint az előzők iránt. Tegnap délután mind a

három előadásra erősen keltek a jegyek. Mint már jelentettük, legjobb szerepeiben: a *Constantin abbé*-ban, a *Zalameai bíró*-ban, a *Péntek este*-ben s a *Kölcsönkért feleség*-ben fog játszani ez alkalommal a mester.

Uj érdekes operett. Uj és érdekes operettje van a Szigligeti-színháznak s ez az új operett nemsokára bemutatásra is kerül. Angol operett modern librettóval, modern muzsikával. A muzsikája valóságos párja a *Csepürágók* muzsikájának, sőt talán még ötletesebb és szebb. Jacobsohn-muzsika. — Az operett New-Jorkban néhány év előtt egyfolytában több, mint ezeröttszáz előadást ért.

Ujházi Ede urnak,

a budapesti Nemzeti Színház kiváló művészeinek vendégfellépésével.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 125.

Bérlet 107. sz.

Ma csütörtökön, 1903 január 22-én:

Constantin abbé.

Vigjáték.

S Z E M E L Y E K:

Constantin abbé — — —	Ujházi Ede
Jean Raynaud, keresztfia — —	Tóth Elek
Paul de Lavardens — — —	Deésy Alfréd
De Larnac — — — —	Kovács Lajos
Bernard kertész — — — —	Béreczi Gyula
Scotté — — — — —	László Irén
Miss Bettina Porczival, testvér- huga — — — — —	H. Novák Irén
Lavardens grófné — — — —	Tóváry Anna
Pauline, az abbé gazdasszonya	Benkő Jolán

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsöllye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Tamlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, január 23-án:

A zalameai bíró.

Szinmü.

TAVIRATOK.

Béke Apponyi és Fejérváry között.

Budapest, jan. 21. (Saj. tud. táv.) Apponyi és Fejérváry között az ellentétek teljesen elsimultak. Apponyi kíváncsi jegyzékben terjeszti az ujonczási javaslat legközelebbi ülésén kívánságait. S hir szerint a kormány ezek nagyrészt figyelembe fogja venni.

A képviselőházból.

Budapest, jan. 21. (Saj. tud. táv.) Széll válaszul Barabás beszédére kijelenti, hogy a házszabályok értelmében a tárgyalást meg nem tagadhatják, s különben is a miniszterelnök csak előnyösnek tartja az országra a javaslatok leterjesztését. A tárgyalás idejére nézve péntek helyett szombatot ajánlja. A ház a miniszterelnök indítványát az ellen

indítványokkal szemben elfogadta. S így a katonai javaslatok tárgyalása szombaton kerül napirendre. Szombatig már ülést nem tartanak.

Hornig püspök gyógyul.

Veszprém, jan. 21. (Saj. tud. táv.) Hornig Károly veszprémi püspök állapota mindjobban javul, s már minden veszélyen túl van.

Választások Turóczmegyében.

Turócz-Szent-Márton, január 21. A turóczmegyei törvényhatósági választások a magyarságra nézve nagyon jó eredményeket végeztek, amennyiben tizenegy törvényhatósági bizottsági tagsági állás közül a tót túlzóknak mindössze kétfőre sikerült a maguk jelöltjeit megválasztani és ekképpen kilencz állást vesztek, azaz voltaképpen tizet, mert az a megválasztott törvényhatósági tag, aki Beniczky Kálmán alispánnal szemben 12 szavazattöbbséggel győzött, törvény szerint nem volt megválasztható, s így választását kétségtelenül megfogják semmisíteni. A tót túlzók e miatt nagyon el vannak keseredve, annál is inkább mert nemcsak néhány leghivebb községük hagyta őket cserben, hanem szakadás is van készülőfélben. (M. T. I.)

A szász trónörökös regényéhez.

Drezda, jan. 21. (Saj. tud. táv.) Giron állítólag nem is sejtette, hogy a trónörökösne Mentoneba készül, s mikor megtudta, kérve kérte a hercegnőt, hogy ne hagyja el. A hercegnő nem akart letenni szándékáról, mire Giron öngyilkossággal fenyegetődzött s erre engedett a trónörökösne s magával vitte Giront Mentoneba.

Ongyilkosság.

Turócz-Szent-Márton, jan. 21. Stubaya fürdőről táviratozzák, hogy az ottani vasúti állomás várótermében Klein Nándor tescheni kereskedő, aki hétfőn este érkezett oda a Ruttká felől érkező vonattal, alighogy a vonatról leszállt, fölbőlte magát. Allítólag családperpatvar kergette a halálba és erre vall egy nála talált levél is, a melyben elmondja, hogy két gyermekét sajnálja, de feleségét nem. Felesége stubnyai rokonainál van látogatóban. (M. T. I.)

A tolnamegyei gyámpénztár.

Szegzárd, január 21. A megyei pénztárt most adták át a kirendelt megbizottak és pénzügyi tisztviselők jelenlétében. Átadtak az állampénztárba készpénzben, takaréketekben és értékpapirokban összesen 1,983.908 korona 50 fillért. A gyámpénztár átadása most van folyamatban. A gyámpénztárban van 4,453,086 korona 67 fillér. A gyámpénztári kötvények száma meghaladja a 7000-et. (M. T. I.)

A konstantinápolyi örmény patriarka elleni merénylet.

Konstantinápoly, jan. 21. Hacsikjan Agop, a ki Ormanian örmény gregorianus patriarka ellen merényletet követett el, Erzerumba való fiatal ember és gyógyszerésztanuló a stambuli Züm-féle gyógyszerárba. A templomlátogatók a merénylet annyira elverték, hogy el kellett szállítani. Az első kihallgatásnál beismerte, hogy Ormaniant meg akarta ölni, mert a patriarka annak idején szám-

üzetni akarta. Kunkapu összes utcáit katonaság tartja megszállva, mert újabb merényletektől vagy tüntetésektől tartanak Hacsikjan esetleges büntársai részéről. Valószínű azonban, hogy büntársai nincsenek. Sok embert letartóztattak. Hogy a merénylő tagja-e az örmény bizottságnak, még nem derítették ki. Ugy látszik, hogy az örmény forradalmi iratok olvasása és Ormanian iránt érzett személyes gyűlölet volt tettének rugója. Ormanian sebe nem veszélyes. Szerdán a patriarkátus épületéből magánlakásába, Perába vitték. A szultán, a nagy hadvezér, sok miniszter és diplomata érdeklődik a patriarka állapota iránt. Örmény körökben a merényletet általában elítélik. Noha Ormanian nem volt képes az 1895-96-iki örményzavarok következményeit orvosolni, mégis minden lehető elkövetett az örmények érdekében és folyton sürgette a portánál követeléseik teljesítését. A patriarkátus körében tagadják, hogy Ormanian utóbbi időben fenyegető levelet kapott az örmény-bizottságtól. Körülbelül két év óta nem kapott ily levelet.

A német trónörökös a czárnál.

Pétervár, január 21. Az orosz trónörökös és gróf Alvensleben német nagykövet ma a téli palotában meglátogatta a német trónörökösöt.

Pétervár, január 21. A német trónörökös már egészen jól van csak óvatosságból kell még holnap szobában maradnia. A czári pár délután meglátogatta a trónörökösöt.

Loubet és az olasz király.

Róma, jan. 21. A „Piccoló” jelentése szerint Loubet május 22-én Rómába, az olasz király meglátogatására jön. Loubet két napig marad Rómában. (M. T. I.)

NYILTTER.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás **ezüst evőkészletek 5¹/₂**, **gyertyatartók és girandolok 6¹/₂** krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

183

Sagloba szólt meg először:

— Harcz nélkül vészett el a haza! Ó a gyalázatosak! A beste kuták! Emlékeztek rá, hogy Sbarasban is egyre elbizakodtak? Hogyan akarták fellalni Chmielnickijt szöröstül-böröstül? Ó a gyalázatosak!

— Ugy van! kiáltott Viersul. Megfutottak az első tütközés után, pedig abban a tatárokat derekasan elpáholttuk és a mi embereink úgy küzdöttek, mint az oroszlanok.

— Ez az Isten uja! szólt Skrzetuski! Itt valami titok lappang, amelyet fel kell deríteni...

— Mert hogy a katonák megszöktek, az megtörtént már máskor is, — szólt Wolodyjovskij. — De most a vezérek hagyták el a táborot, akárcsak készakarva könnyítették volna meg az ellenség győzelmét, mintha csak örömmel taszították volna vágóhídra katonáinkat.

— Ugy van, ugy van! — erősítette Viersul. — Hiszen már beszélnek is, hogy ez volt a szándékuk.

— Ez volt a szándékuk? A Jézus szent sebeire, ez lehetetlen.

— Így mondják! De hát miért tették volna? Kinek a keze játszik ebben a dologban? Ki tudná megérteni?

— Hogy pusztulnának el valamennyien, hogy még a fajtájok is kiveszzen! — átkozódott Sagloba.

— Amen! — szólt Skrzetuski.

— Amen! — mondotta Wolodyjovskij.

— Amen! — ismételte Longinus.

— Csak egy ember van még, aki még megmentheti a hazát, ha rábizzák a fővezérséget. Csak egy ember van, mert másra sem a nemesség, sem a katonaság nem hallgat.

— A herceg! — mondta Skrzetuski.

— Ó az!

— Mi mellé állunk és ha kell, vele halunk! Éljen Visnioviecki Jeremiás! — kiáltotta Sagloba.

— Éljen! — felelt kiáltva több hang, de csakhamar ismét beállt a csend, mert ezek a percek, amikor a föld megnyitni kezdett a lábuk alatt és a mennyboltozat a fejükre akart szakadni, nem voltak az éljenzésre alkalmasak.

Ezalatt megvirradt és a távolból feltűntek Tarapopol falai.

IX

A Pilavicsból menekülők közül a legelső szeptember hó huszonhatodik napjának hajnalán értek Lembergbe, éppen amikor a város kapuit fölnyitották. A fővezérek futásának híre villámgyorsasággal terjedt el az egész városban mindenféle rémülést és kétségbeesést kelte. Skrzetuski két nappal később érkezett meg csapatával, akkor a város már tele volt menekülő

katonákkal, nemesekkel és fegyveres polgárokkal. Védelemről kellett gondoskodni, mert a tatárok minden pillanatban megérkezhetnek, de senki sem tudta, hogy ki vezeti a tatárokat és hogy miként kellene a védelmet vezetni, kettős volt tehát a rendtelenség és ijedelem. Sokan elmenekültek a városból is, hogy családjukat és vagyonukat biztonságba helyezték, a környék lakossága viszont a város falai mögött keresett oltalmat.

A menekülők és az érkezők elzárták az utakat és valósággal dulakodtak. Mindenütt kocsi, lovak és a különböző csapatok katonái nyüzsgtek. Minden arczról türelmetlen várakozás, nyugtalanság és kétségbeesés ritt le. Forgószél módjára érkeztek a riasztó hírek. Hangosan kiebálták: Jönnek! jönnek! és a tömeg vakon, ördültes aggodalommal tolongott, menekült, míg meg nem győződtek, hogy csak egy újabb csapat menekülő érkezett. Mind több csapat gyűlt össze és ugyancsak szomorú kép volt a katonák látása, akik még röviddel előbb vidámak, büszkék és rátartósak voltak. Lerongyolódva, kiéhezve, nyomorultan és piszkosan ültek elesigázott lovaikon, az arczokról leritt a szégyen, inkább hasonlítottak csavargókhoz, mint lovagokhoz. Más viszonyok között részvét kelt volna a nyomukba, de most, amikor ugyszólván az egész ellenséges hatalom a város ellen nyomult, észre sem vették őket. A lovagok azal vigasztalták magukat, hogy sokadmagukkal osztoznak a szégyenben. Az első órákban elrejtőztek, azután magokhoz térve, csatangoltak az utcán, járták a csapszéke, és növelték a rendtelenséget és az aggodalmat, mert mindenik azt hajtogatta: a tatárok a sarkunkban vannak! Egyesek már látták a tatárok pusztítását, az égő falvakat, mások pedig esküdöztek, hogy az üldözőik ellen védekezni kellene. A katonákat körülözönlő tömeg figyelmesen hallgatta a beszédjüket. A háztetők és a templomtornyok tele voltak emberekkel, a harangok zúgtak, az asszonyok és a gyermekek zokogtak a templomban, amelyekben égő gyertyák közé kitétek az Oltáriszentséget.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Három magtár

azonnal kiadó a
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank

Nag. Teleky-utczai házában. 806

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólrérhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi cikkek!

Ugyszintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. január hó 20-ik napján tartott vásárban eladott természetű termékek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.70—14.—. Kétszeres buza 13.40—13.—. Rozs 12.40—12.—. Arpa 11.60—10—80. Zab 12.—11.60. Tengeri 11.—10.60. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 20.—. Köleskása 24.—. Burgonya 5.80. 100 kiló lángliszt 26.20. Zsemlyeliszt 26.—. Fehér kenyér liszt 25.60. Barna kenyér liszt 23.20. Széna fuvarral 4.80. Sózott szalonna 156.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter büskfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —96. 1 kiló öntött gyertya —80. 1 kiló lámpaolaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyú 48.—. 1 mm. olvasztott faggyú 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapjú —. 1 mm. magyar gyapjú —. 1 hlt. ó-bor 62.—. 1 hlt. új bor 32.—. 1 mm. mész 1.30. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 40.—. 1 kgr. savanyú káposzta 24.—. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.12. 1 kgr. juh-hus —68. 1 kgr. vereshagyma —16. 1 kgr. foghagyma —54. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 2.40. 1 kgr. barna kenyér —20. 1 ltr. kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. január hó 20-ról. Tiszta buza körülbelül 270 hlt. Kétszeres buza 60 hlt. Rozs 110 hlt. Arpa 50 hlt. Zab 90 hlt. Tengeri 260 hlt. Burgonya 60 hlt.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 130 drb. Fé hizott 180 drb. Sovány 100 drb. Stúdó 380 drb. Malacz 341 drb. Hizott marha 50 drb. Jármos ökör 380 drb. Fejős tehén 230 drb. Borju 242 drb. Bivaly 8 drb. Juh és kecske — drb. Ló 388 drb.

Marha ártáblázat 1902. január 20-ról. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—690 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 490—560 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 230—480 k. 1 drb. fejős tehén 100—220 k. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 154—280 k. 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 120—180 k. 1 drb. vörös borju 30—50 k. 1 drb. fél éves borju 32—56 k. 1 drb. egy éves borju 44—62 k. 1 drb. két éves borju 64—160 k. 1 drb. hizott sertés 100 kgr.-ként 104—112 k. 1 pár fél éves sertés 34—38 k. 1 pár egy éves sertés 46—68 k. 1 pár két éves sertés 76—136 k. 1 drb. igaz ló 130—200 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—30 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Értéktőzsde.

	Budapest, jan. 21.
Oszták hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Selgőtarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 21-én.

Magyar aranyjárdék 4 %	121.—
Magyar koronajárdék	98.65
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2 %	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4 %	99.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horvát szlavonföldtehermentesítési kötvény	98.0
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	161.50
Oszták járadék papírban	101.—
Oszták járadék papírban	101.—
Oszták járadék aranyban	121.—
Oszták korona járadék	101.25
Oszták államsorsjegyek	156.50
Oszták magyar bank részvény	15.60
Magyar hitelbankrészvény	742.75
Oszták hitelintézet részvény	693.—
Párisi vista	95.40
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.0
Londoni vista	239.87
20 márkás arany	23.42

Még itt
soha nem létezett!

Legolcsóbb
fűszer
bevásárlási forrás

MERTZ-féle

üzletben

Körös-utca. Telefon: 448.

MAI NAPTÓL KEZDVE:

ajándék! CZUKOR! ajándék!

Egy kiló finom Cuba kávé	1 frt 60 kr.
— Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Fél kilogram finom Cuba kávé	— frt 80 kr.
— Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Negyed kiló finom Cuba kávé	— frt 40 kr.
— Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Egy kilogram finom Ceylon Cuba kávé	2 frt — kr.
— Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Fél kilogram finom Ceylon Cuba kávé	1 frt — kr.
— Fél kilogram cukor hozzá ajándékul.	—
Negyed kiló finom Ceylon Cuba kávé	— frt 50 kr.
— Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Egy kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	2 frt 40 kr.
— Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Fél kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	1 frt 20 kr.
— Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	—
Negyed kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	— frt 60 kr.
— Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	—

Valódi «FRANCK»-kávé, eredeti ládikákban:
1/2 kiló 10 kr. 1/4 kiló 12 kr. 1/8 kiló 22 kr.

TEA, legfinomabb **császár-keverék**, negyed kiló 2 frt 50 kr.
— Hozzá egy kiló cukor ajándékul.

Egyben ajánlom legjobbnak elismert fűszer, csemege, liszt és főzelék nagyraktáramat, olcsó árakon!

Narancs és Czitrom 6 darab 10 kr.

CSEMEGE SZÓLLÓ! 5 kilós kosár 2 frt.

ALMA, tiroli bőr-kormos és más fajok.

Egy liter finom petroleum	13 kr.
Egy liter salon petroleum I.	16 kr.
Egy liter császár olaj, legfinomabb	18 kr.

Elvем most is a régi pontos mérleg és szolid kiszolgálás mellett a legjobbat a legolcsóbban jó hírnévem érdekében mindenkor kiszolgán. Kérem ezen alkalmat felhasználni. — További szives pártfogásukat kérve, tisztelettel

MERTZ NÁNDOR UTÓDA.

Nagyvárad, Körös-utca. Telefon 448.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.